

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԱՐԻԱ

Տարեկան . . 12 Ձր.  
Վեցամսեայ . . 6 "

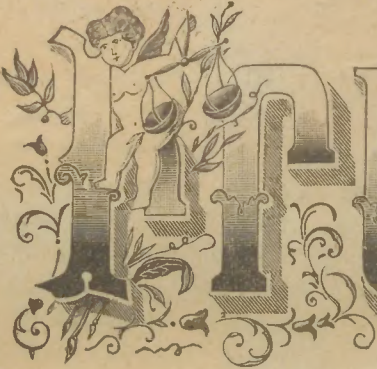
ՍՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

Իսկու թիւ ձեկ ծրարով  
Տարեկան . . 14 Ձր.  
Վեցամսեայ . . 7 "

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տօլար  
Վեցամսեայ 1.50 "  
Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Դրանոցման տողը  
20 սանդիւն



Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐՔԻՈՒ Ի ԱՄԵՆ ՎԱՌՆԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ՀԱՍՑԵ

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARNA (Bulgare)

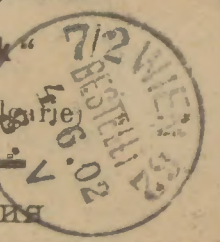
Редакция

На вѣстникъ

„Иравункъ“

ВАРНА (България)

Գրութիւնք եւ  
չեմ տրութիւնք



ԹԱՆԻ ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ով որ մօտէն կը հետեւի Արեւելքի դէպքերուն գիտէ թէ կացութիւնը չէ դարձած վատթարանալէ, ըլլալ թուրքիոյ Ասիական նահանգներուն մէջ ուր Հայ ժողովուրդը կը յարատեւէ ապրիւն և տանջուի, ըլլալ սա Եւրոպական թուրքիոյ մասերուն մէջ, ուր Պուլկարներ, Յոյներ, Սերպեր, Գուցօ-վալաքներ, միաբան մահիկներ ենթակալ Մակեդոնիան ողաւերտ համար, իրենց նախանձոտ ձգտումներուն ձախորդ եռանդովը իրարու կը բաղխին:

Եթէ հեռագիրը ամէն օր մեզ չը բերեր յուզիչ տեղեկութիւններ, պատմութիւնը համարիչներու կարգ մը արեւնահեղ աւազակութեանց, Հայ գիւղի մը և քիւրտ խումբի մը միջեւ տեղի ունեցած անհասարկ կռուին, ասկէ չը հետեւիր թէ Ապտիւլ Համիտի հպատակներուն միջեւ հանդարտութիւնը կը տիրէ:

Ոչ ոք անտեղեակ է թուրքիոյ մէջ մամուլին ենթակալ եղած այն դրութեան, այն անհամար դժուարութեանց որք արգելք կը լինէ ճշմարտութիւնը երեւան հանելու, հրատարակելու, լուրեր հաղորդելու հեռագրով կամ տպագրութեամբ: Քաղաքական տեսարանին առջեւ զարմանալի արուեստով մը այն տեսակ ալլափոխութիւններու ճարպիկորէն կարգաւորուած նկարներ կը կանգնեն որոնց ետեւը կը ծածկուի դառն իրողութիւնը:

Մինչ եւրոպական մեծ թերթեր կը լիցուն Օսմանեան Հանրային Պարտուց փոփոխութիւն նկատմամբ երկար տեղեկութիւններով, այդ մասին կատարուած բանակցութիւններով—մինչ պալատին կամ Դրան մէջ կանանց, ներքինիներու և պետական մարդոց ազդեցութիւն բանեցնելու նախանձոտ պատմութիւններովը կը զբաւնուին և երկար բարակ կը պատմեն Մեծ Եւրոպոս Սայիտի հրաժարելու դիտարկութիւնները,

քիչ տեղ կը տան այն շփոթ և անապահովիչ լուրերուն որոնք կը հասնին մէկ ժամէն միւսը ներսերէն և որոնք կէսլոյս կը սփռեն դժբաղդ ժողովուրդոց վրէժին նկատմամբ:

Սակայն հարկ է—թէեւ անկատար տեղեկագրութեանց միայն սկզբնական մասերը ունենանք մեր ձեռքին մէջ—Եւրոպայի ուշադրութիւնը հրաւիրել այն եղիւթութեանց վրայ որ անգամ մը եւս կը սպառնան վեց տարի առաջ եղածին պէս մեծագոյն աղէտի մը դուռը բանալ:

Քանիցս հաղորդած ենք Քրո Արմենիայի հաւաստի և վաւերական թղթակցութիւնները, կամ Տի ինֆօռմասիօնի խիստ լուրջ կերպով ամփոփած մանրամասն պարագաները այն սխառմամբ հարստահարութեանց մասին որոնցով կը տառապի Հայաստանը: Նոր նամակներ, մանաւանդ Ատանայի նահանգէն հասած, ողբալի պատմութիւններ մեզ կը բերեն:

Իրաւու համաձայն—ոչ թէ յարմարուած—այս վաւերութիւններու վկայութեանց պայծառ կերպով կը յայտնուի թէ Հայաստանի մէջ կացութիւնը անհանդուրժելի կը դառնայ:

Հայոց Պատրիարքարանի փոխանորդներուն և պատուիրակներուն իրենց Կ. Պոլսոյ հոգեւոր պետին ուղղած տեղեկագիրները միայն մարտիրոսական պատմութեանց երկար շարք մըն են:

Վելլին փետրուարին Սեբաստիոյ վալին, Հաճի Հասան Հիլմի փաշա և զօրաբաժնի հրամանատարը, չը գոհանալով իրենց վարչութեան տակ գործուած ոճիրներու մեղսակցութեանց, կողմակիւ պեցին սարսափ մը և ոմա՛ք կըսեն թէ կատարեալ ջարդ մը Անատոլիոյ ընդհանուր կատարածէն վերջ ողջ մնացած Հայերուն համար: Խղճահար և արթուն պաշտօնեայ մը պարտք զգաց անմիջապէս հեռագրել Պոլիս Եւրոպա-Քէօշկին, իմացնելու, կամ գոնէ ժամանակին արգիւրուած ըլլալը ցուցնելու համար:

Բ. Դուռը, կիմանայ ու անհան-

գիստ կըլլայ և սրարշաւ ուղիւ հանդիմանալով Սեբաստիա արեւնահեղ գործողութիւնը արգիւրելու համար: Նահանգին այն երկու բարձր պաշտօնեաներուն այդ միջոցին յանկարծական մահը, բարձրագոյն իշխանութեան խաղաղեցուցիչ դիտումներուն զօրաւոր ապացոյց մը կը նկատուի: Մենք լաւ գիտենք թէ ինչ առասպելներու ծնունդ կուտան այն անձնաւորութեանց մահերը միապետական վարչութեան մը տակ մի քիչ կարեւորութիւն տալու համար այդ չորաշուք պատմութեանց:

Այդ միայն նորագոյն ախտանիշ մըն է ժողովուրդի մը հոգեկան վիճակին ուր դիւրութեամբ կը հաւատան այն տարածուած թիւերուն թէ կառավարութիւնը, մեծ կոտորածի մը ձեռնարկութեան հրամանը ետ առնելու համար, միայն լաւագոյն միջոց գտած ըլլալ իր երկու զխաւոր գործակատարները թունաւորել տալ:

Երբեմն պարտագաներու մէջ ինքնաշնորհաբար տալի երկար կը պլուցեն ժողովուրդի մը կամ քաղաքակրթութեան մը իսկական վիճակին նկատմամբ քան էն աւելի վատահելի վաւերութիւնները:

Ինչ որ ալ ըլլայ, նոյնիսկ եթէ կոտորածներ սկսած չըլլան կամ բարձրագոյն հրամանաւ արգիւրուած ըլլայ, քրիստոնեայ Հայերը անկէ նուազ սոսկալի տանջանքներու չեն ենթարկուիր տուրքերու հաւաքման պատճառաւ: Մասնաւորապէս ցոյց կը տրուի Մուշի գաւառը իբր թաւերավայր այս տեսակ քստմնելի բռնութեանց: Հարկահաւաքները զինուորներու ընկերակցութեամբ գիւղերը կերթան, կը Կերկացեն այրերը և կիններ իրենց զգեստներէն ու զանոնք պատժող կենթարկեն—ճիշդ ինչպէս Ամբրիկայիները Ֆլիպինան կղզիներու բնիկները անտանելի տանջանքներու:

Ի լրումն իրենց թշուառութեան, դժբաղդ հարկատուները չեն կրնար իրենց պարտքէն ազատիլ, կը թողուն որ առնեն տանին իրենց բոլոր գոյքերը, բոլոր գործիքները, բոլոր կարասիները,

մինչև իսկ անկողինները, զիրենք ալ բանտը կը նետեն, ուր յաճախ 90 օր կը մնան շարունակ: Այս միջոցին թուրք կամաւորներու խումբեր՝ որք սա նշանակելի առիւթ կը կրեն «Ճան Պէզար» (կեանքէ ձանձրացած) կը տարածուին գիւղերուն մէջ, կը կողոպտեն, կը մեռցնեն առանց փոքր արգելքի մը հանդիպելու կանոնաւոր զօրաց կողմէ: Այն սասը գունդերը որ Մուշի գաւառին մէջ կը գտնուին երբէք ուրիշ բան ըրած չունին բայց միայն չարիքհասցնել Հայոց:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՆՈՐ ԲԱՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԲԱՐԻՉ, 21 Մայիս

Ձրանսական հանրապետութեան նախագահը՝ Պ. Լուպէ երեկ հասաւ Ռուսաստան եւ մեզ հասած հեռագիրներէն դատելով՝ խիստ սիրալիլ ընդունելութիւն մը ըրած են անոր առաջ ժողովուրդին իրենց վեհապետին հետ միասին նախագահին ճանապարհ իջալէն քանի մը օր առաջ պատահեցան Մարթինիքի օարսափելի արկածներն եւ մինչ բոլոր թերթերը, հազար ու մէկ մանրամասնութիւններով հրարուին առաջ բերած ահագին վնասները (կեանքի եւ ինչքի) կը նկարագրէին, կարգ մը թերթեր—որոց միակ նպատակն է միշտ պոռալ եւ քննադատել առանց գործին խորը թափանցելու—սկսան ճանապարհորդութեան գաղափարին հակառակիլ, զայն պախարակել եւ քարկոծել, պատճառաբանելով որ Մարթինիքի արկածներն ամբողջ Ձրանսան սուգի մէջ թաղելով հասարակապետութեան նախագահը պէտք էր հրաժարի իր ճամբորդութենէն, որը բնաւ շարժառիթ մը չունենալով օգուտ մը ամենեւին չունի...

Երկու պետութեանց ներկայացուցիչներու տեսակցութիւնը, մեր կարծիքով, բան մը չը պիտի փոխէ արդէն գոյութիւն ունեցող դաշնակցական պայմանին յօգուածներէն, այլ այդ ըստ երեւոյթին միայն քաղաքավարական տեսակցութեան մէջ, պիտի որոշեն դաշնակցութիւնը դրականօրէն իրագործելու միջոցները: Մինչեւ օրս Ձրանքօ-ռուս դաշնակցութիւնը գոյութիւն ունէր, բայց դեռ փրաքի կերպով իր գոյութիւնը ցոյց տուած չէր: այժմ ժամանակն եկած է դրական հողի վրայ ոտք դնելու, եւ ահա այս է այցելութեան գլխաւոր շարժառիթը:

Յիրաւի՝ մինչ Թրանսա իր ընտրու-  
թիւններով եւ Ռուսիա իր ներքին՝  
բաւականին բարդ խնդիրներով զբա-  
ղած էր, անդին միւս տէրութիւն-  
ները ժամանակին չը կորսնցուցին՝  
Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ Անգլո-ձա-  
բոնական խորտոմանքը բնականաբար  
ուղղուած էին Ռուսիոյ դէմ, իրաւ է  
այդ երկու պետութեանց շահը այդ  
կը պահանջէ։ Այս մասին Անգլիա եւ  
ձաբոն գիտար զրոյցու պէտքը չու-  
նին, քանի որ երկուքն ալ միեւնոյն  
հակուածը եւ միեւնոյն նպատակն ու-  
նին։ Վերջերս լուր հասաւ թէ Քո-  
րէացիներ, այսինքն Քորէ եկած ձաբո-  
նացիներ խորտակած են Մանչուրիայի  
Ռուսաց երկաթուղիները։ այս բանիս  
նպատակը կերեւայ որ վէճի մը նիւթ  
ստեղծելու փափաքն է հղած։ Բայց ա-  
ւելի ծանր խնդիր մըն ալ կայ, Ապ-  
րիլ 29ին Բէքինի անգղիական դես-  
պանը, Չի-Լիի կիսա-արքան եւ Չի-  
նաստանի հիւսիսային երկաթուղիներ-  
ու անօրէնը, գաշինք մը դրած են  
ըստ որում «Չինաստանն եւ ոչ մէկ ու-  
տար պետութեան թոյլ պիտի տայ  
երկաթուղի չիւնելու, Բէքինէն Նիու-  
Չուանի տանող գծին շուրջը, 80 միլ  
տարածութեան վրայ»։ Այս խօսքերը  
պարզապէս կը նշանակեն թէ Ռուսա-  
կան Թրանսսիբերիէն կոչուած երկա-  
թուղոյ գիծը Բէքինի հետ չը պիտի  
միանայ, բան մը որուն աշխարհ կը  
փափաքէր Ռուսաստան։ Այս գաշինքը  
բոլորովին հակառակ է քաց դուռ կոչ-  
ուած քաղաքականութեան զոր կու-  
ղէին Չինաստան մտցնել Անգլիա եւ  
Գերմանիա։ Այդ գաշինքով Չինաս-  
տանի հիւսիսային երկաթուղիներու  
ընկերութիւնը, կամ լաւ եւս Անգ-  
լիա (\*) Չինաստանի բոլոր հաղորդակ-  
ցութեան ճամբայներն իր ձեռքը կու-  
նենայ՝ զէպի Փէ-Չի-Լի ծոցը, զէպի  
աղատ ծովը։

Ռուսները բնականաբար շատ վրդո-

(\*) Որովհետեւ Անգլիացիներու ձեռք  
է այդ ընկերութեան վարչութիւնը։  
Դ. Խ.

Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ (20)

# ԹԻԱՊԱՐՏԸ

## ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

### ԼԱԼԵՉԱՐ

Քուրաք, այսինքն Մերդա Պէկի  
եղբորորդին Շարաֆ-Պէկ, պահ մը  
լոնց ու ձեռքը ճակտին տանելով կար-  
ծես ամբողջ ուղեց իր բնակիչները։  
Պատուելի Մարտիկ զարմացած՝ անոր  
արեւելստած աչքերու մէջ կը նայէր։  
Եւ չէր հասկնար թէ ո՞վ էր այդ մարդը,  
ի՞նչ էր նպատակը, ի՞նչ կու գէր  
ընել...

-- Այս տեղ ընտանիք ունի՞ք, յա-  
րեց Շարաֆ-Պէկ խորին լռութենէ մը  
ետքը։

— Ունիմ... քրոջս աղջիկը կայ  
քովս։

— Ուրի՞շ։

— Ուրիշ մէկը չունիմ անկից զատ։  
Բայց ի՞նչու կը հարցունէք։

Վաճ են այս բանէն, որն Անգլո-ձա-  
բոնական գաշնակցութեան նպատակ-  
ները կամրապնդէ։ Ռուսները կը մեր-  
ժեն Մանչուրիայէն դուրս ելլելու եթէ  
29ի (Ապրիլ) գաշինքը հրապարակ  
չը հանուի։ Ի՞նչ պիտի լինի ասոր հե-  
տեւանքը։

Եթէ Ասիայէն Եւրոպա անցնի՞ք, կը  
տեսնենք որ Եւրեակ Դաշնակցութիւնը  
նորէն պնդուեցաւ, Անգլիա այս գաշ-  
նակցութեան բոլոր բարի տրամա-  
գրութիւններն իրեն գրաւած է։ Վեր-  
ջին չաքաթներու մէջ Անգլիոյ մի-  
նիստրները նորէն սկսան խօսիլ Անգ-  
լիոյ եւ Թրանսսիբերիէի միջեւ առկա  
մնացած գաղթականական խնդիրներու  
վրայ։ Անգլիական սենեկի մէջ նո-  
րէն խօսեցան եւ վիճարանեցան Սիւսի  
եւ Նոր-Նէպրիաններու մասին, Անգ-  
լիան ու Բիւնի հին խնդիրները նորէն  
ջրի երեսը կը բերէ։ Եգիպտոսի հա-  
մար Անգլիան յայտարարեց թէ Նե-  
ղոսի եգիպտոսեան մշտական տէրն է,  
եւ այլ, եւ այլ։ Անգլիոյ բոլոր  
խօսքերը եւ առած քայլերը դիմադրու-  
թիւն կամ դժուարութիւն չեն գտներ  
ո՛չ Պետլին, ո՛չ Վիէննա եւ ո՛չ ալ  
Հոնոլմ։

Բոլոր այս յայտարարութիւններն,  
որոնք բարեկամական ինքնէ հետի  
են, ուղղուած են Ռուսիոյ եւ Թրան-  
սսիայի դէմ։ Եւ ահա այս պատճառաւ  
Ռուսիոյ կայսեր եւ Թրանսսիբերիէի նա-  
խագահին տեսակցութիւնը այս անգամ  
պղտոնական եւ անպտուղ չը պիտի  
լինի, ընդհակառակը...

Կը լսենք նոյնիսկ թէ երկու կա-  
ռավարական պետութեան տեսակցութեան  
ժամանակ, արեւելեան խնդիրը, բո-  
լորովին անշտան տեղ մը չը պիտի  
բռնէ։ Թրանսսիբերիէի վերջին միջա-  
դէպը եւ Ռուսաց ու Թուրքիոյ մէջ  
գոյուլութեան ունեցող հաշիւներն, այն-  
տեղ խօսակցութեան առաքկայ պիտի  
դառնան...

(Սոյն թղթակցութիւնը համառո-  
տութիւնն է տեսութեան մը զոր գոր-  
ծադրութեանս (Էսք-Ուլսթր) տեսուչն  
ունեցաւ երեք օր առաջ, պետական  
բարձր անձնաւորութեան մը հետ եւ  
որուն զիբքն իրեն կը ներեն պէտք  
եղած տեղեկութիւններն ունենալու)։

Գրոժ. Էսք-Ուլսթր

— Սպասեցէ՛ք։ Նախ այս հարցում-  
ներս կընեմ, որպէս զի վերջին նպա-  
տակս յայտնեմ ձեզի։ Եթէ սխալած  
չեմ, ան ատեն զուր ձեր ամբողջ  
կեանքն ալ վրայ տալու ըլլաք։  
Դարձեալ չէք ապագուիր։ Հիմակ կըսէք  
թէ՛ ընտանիք մը չունիմ, բացի քրո-  
ջը աղջիկէն, ուսկպէս չէ՞։

— Այո՞... միմիջեց պատուելի Մար-

տիկ Իսովայոյ՝ ձայնով մը։

— Լաւ ուրեմն, քանի՞ տարեկան  
աղջիկ է քրոջդ աղջիկը։

— Ի՞նչ պէտք ունիք անոր տարիքը  
հասկնալու։

— Կարեւոր է ինծի այդ... մի ա-

ռարկէք։

— Ամենեւին, Դուք էրիկ մարդ  
մըն էք... մանաւանդ իմ ազգէս չէք,  
ինչպէ՞ս կու գէ՞ք որ ընտանեկան գոր-  
ծերու խառնուիք... Ի՞նչպէս կը հա-  
մարձակիք ատանկ հարցումներն ընե-  
լու... չէ՞ք ամչնար։

Շարաֆ-Պէկ ժմտաց։ Հեզնական ու  
կծու ակնարկով մը պատուելի Մար-  
տիկին երեսը նայեցաւ ու հաստատ  
չեղտով մը ըսաւ։

— Սիրող անանդիստ մի ընէք։  
Դուք չէ՞ք չգիտէք ո՞վ ըլլաւ։ Չգիտէք  
թէ այս գեղերը մեր անունէն կը դո-  
ղան։

# ԹԱՏՐՈՆԸ

ԵՒ

## ՎԵՍԵԼԼՈ ԹԱՏԵՐԱՌԻՍԵՐԸ

(Շար. Ուլսթր. Իսովայոյ եւ Վերք)

«Վէսէլլոն» ազգային տեսակէտով  
գէրօ չէ, ինքր փափաքող է ազգային  
ներկայացումներ սարքելու եթէ քաջա-  
լիրող անձիկ անպակաս ըլլա՞ն...  
Պ. յօդուածագիր, նախ դրամ, ապա  
գրամ, յետոյ գրամ, կրէր Նորո-  
ջոն։ Սուրբը չհամար չէ, բայց միտք  
չունի ձեռք նմաններու շնորհիւ ձկնա-  
վաճառութիւն ընելու։

Գալով գերաստանաց յատկութեանց  
եւ թերութեանց։ Պ. Պէնլեանը իր  
գերերուն մէջ կը ներկայանայ «էմպեիլի  
գոմիք», կը կատարէ այն գերերը որ  
իրեն յատկացեալ են, աւելի իր փայլի  
տաճկական գոմէսներու մէջ եւ իր  
պատրաստի հեզնական խօսքերով կը  
զուարճացնէ հանդիսականները։ Եթէ  
ատեն ատեն տրամի մէջ իբրեւ տրա-  
մատիք աքթօր մը կը ներկայանայ,  
իրեւ կատարեալ գերակատար չըսուի  
այլ գոնէ կատարելու տրամագիր մը...  
Պ. Պապանան, հակառակորդ մը, ոճ.  
բազոր մը, քսու կեղծաւոր մը, այս  
ձեւերը իր գէմքի արտայայտութեանց  
մէջ յաճախ կերեւան արհեստականա-  
պէս, բայց քանի որ մէջ ծայրայեղու-  
թիւն ցոյց կու տայ, ուղիղ խօսելով  
չափազանցութիւն է ըսէք աւելի լաւ  
ըսած կըլլաք։ Երբեք Գէնովաբէն  
14րդ դարու մէջ կատարուած եղիւ-  
թիւն մըն է, եւ թէ այդ բարբարոս  
միջին դարու վերջերը թագաւորաց եւ  
իշխանաց ազնուարկութեան, ըստ ա-  
ւանդական օրինաց, պարտաւոր էին  
մինչեւ ոտից երեսը համբուրելու,  
զայս Պապանան գիտէ՝ եւ ըստ այնմ  
կատարած է իր գերը քիչ մը չափա-  
զանցեալ։ Պ. Շաքարեանի առողջանու-  
թեան եւ ուժով ձայնին մեծը ալ ը-  
սելիք չունինք, իր գերը լաւ կու  
ստանալիք, թատերաբեմին վրայ ա-  
ռանց կ'մտնու համարձակ կը խօսի  
ձեւերը լաւ, բայց միեւնոյն ատեն  
արհեստականապէս կատարեալ չէ, զի  
բարկութիւնն ու սէրը, ձերութիւնն  
ու երիտասարդութիւնը միեւնոյն ա-  
ռողջանութեան եւ դարձածքին մէջ

— Այդ տեսակ խօսքերով չէք կրնար  
վարցնել զիս։ Դուք ո՞վ կու գէ՞ք ե-  
ղէ՞ք, ատիկա ինծի համար կարեւո-  
րութիւն չունի։ Միայն թէ գիտցէ՛ք  
որ իրաւունք չունիք իմ տունն մտնե-  
լու, իրաւունք չունիք իմ ընտանե-  
կան գործերու խառնուելու։ Ահա՛ ես  
այսչափ կըսեմ։ Ունի՞ք ըսելու խօսք  
մը, հրամայեցէ՛ք։

— Լա՛ն... բացաղանջից Շարաֆ-Պէկ  
կատաղութեամբ մը։ Այս տունը մտնե-  
լու պէտքը պիտի չունենայի, եթէ...

— Ի՞նչ եթէ... ընդհանրեց պատ-

ուելի Մարտիկ։

— Եթէ ձեր չարագործ մը ըլլալուն

վրայ չհասկածէի։

— Ե՛ս... ե՛ս չարագործ մըն եմ։

— Այո՛, դուք չարագործ մըն էք,  
դուք ոճրագործ մըն էք... դուք մեր  
արիւնը խնդր թշնամի էք... անա՛ր  
բոլորը, Հիմակ ա՛լ հաւատացի։ ալ  
չեմ կասկածի։ Ձեր օձիքը ձեռքիս  
մէջ է, գիտցէ՛ք ասիկա։

Պատուելի Մարտիկ մեքենաբար ոտ-  
քի ելաւ ու կատաղութեան բացա-  
զանջեց։

— Շո՛ւա, չո՛ւտ դուրս կորսուեցէք  
տունէս, չո՛ւն քեզի... գացէ՛ք եւ  
ուղածնիդ ըրէ՛ք։

կը կայանայ... Պ. Երամեանը գոմէ-  
տի մէջ իրեն յատկացեալ ազուշի  
եւ ձերի գերերուն որքան յաջողակ,  
նոյնքան ալ տրամեւրու մէջ իր դե-  
րերը լաւ չուանելու կողակցելու թե-  
րութիւն ունի... Գալով Պ. Սեփոնի,  
Երամեան այս իր հաստափոր կազմուած-  
քովը եւ անոնի ձայնովը բնութենէն  
թատերաբեմի զարդ մը չէ ստեղծուած։  
այսու հանդիմ կան այնպիսի գերեր  
որ կարծես հեղինակները իրեն համար  
յօրինած են։ Պ. Սեփոն գերաստանա-  
կան արհեստով կատարեալ կը ներկա-  
յանայ տաճկական լեռնային էջրոյա-  
ներու գերերուն մէջ, կարծես բուն  
ինքն էջրոյան եղած ըլլայ, ինչպէս  
Քէօր Օղլուն... Զարմանալի է թէ Պ.  
Յակոբեան ի՞նչպէս կրնայ հակառա-  
կորդ երեւնալ, քանի որ ձեւերը փա-  
փուկ, զէմքը աղայ երիտասարդ  
մը եւ ձայնը միզմ է. նա աշխա-  
տող է իրեն տրուած գերերը իրապէս  
ներկայացնել, բնական կակազումը  
գերաստանի երեսին զարմելու. չափ  
յանցանք մը չէ... Պ. Քիւ չիւքեան եւ  
Տիկին Նաքարեան գեռ սկսնակ են  
չարժէր գանոնք քննադատել, իրենց  
կատարած գերերուն մէջ կը ջանան  
յաջողուլու. անոնք ալ քիչ քիչ պիտի  
սորվին արհեստ... Տիկին Յակոբեան  
իր աշխատութեամբ օրէ օր կը յառա-  
ջանայ եւ յուսայի է որ քանի տարիներ  
յետոյ առաջնակարգ գերաստանաւոյ  
պատիւը ստանայ, միայն թէ գոմէտի-  
ներու մէջ շատախօսելու փափաքը քիչ  
մը սանձելու է։

Իսկ հագուստի եւ բեմական պակա-  
սութեանց համար մեծը ալ իրաւունք  
կուտանք Պ. յօդուածագիրն, բայց  
չը մոռնանք նաեւ որ եղած հասոյթ-  
ները այդ պահանջուած ծախսին կէ-  
սին չեն լուր, հասոյթին չափ ծախս  
կրնայ ըլլալ։ այս մասին Պ. յօդուա-  
ծագիրը թող ներողամիտ ըլլայ։ չու-  
նին այն քաջալերութիւնը, այն դրա-  
մական օգնութիւնը որ կարենան թա-  
տերախալին պահանջին համեմատ զար-  
գասել թատերաբեմը։ Այդ վերջացնե-  
լով միւր պատասխանը կ'իմացնենք Պ.  
յօդուածագիրին թէ, այս կարծիքները  
կամ տեսութիւնները իմա ըլլալէ զատ,  
առաւել կամ ուշադ տարբերութեամբ  
քիչ շատ գիտակից արհեստաւոր դե-  
րասաններու կարծիքն ալ այսպէս է։  
Իսկ գալիք սէզոնին «Վէսէլլոն» նոր

Շարաֆ-Պէկ չպատասխանեց. այլ՝  
գլուխը ծոցի ու դուրս ելաւ։

Առանց սպասելու, ուղեց մօտակայ  
քրդաբնակ գիւղ մը երթալ եւ՝ ան-  
կից քանի մը արքանեակներ առնելով  
հետ վերադառնալ՝ որ նպատակին կա-  
րենար հասնիլ, Ի՞նչ ընէր... ա՛յն ա-  
նարգանքը զոր կրեց, թէ եւ ծանր  
էր, բայց անոր վրէժը խոհեմութեամբ  
լուծելը լաւ համարեց։

Երբ Շարաֆ Պէկ մեկնեցաւ, պատ-  
ուելի Մարտիկ խորվայեղ կերպա-  
րանքով մը Լալեզարին սենեակը  
մտաւ։ Բայց Լալեզար հոն չէր։ Տու-  
նին ամեն կողմը նայեցաւ... դարձ-  
եալ չկար։

— Ահ, Աստուած իմ, ո՛ր է...  
ի՞նչ եղաւ թշուառ աղջիկը, միմիջեց  
պատուելի Մարտիկ ինքնիրեն։

Ա՛լ չուարած ու ապուշ մը դարձած  
դուրս նետուեցաւ տունէն եւ ուղղակի  
փութին հետեւէ վազեց, Հիւսիսէն  
տեսաւ որ փութը կերթար արագ ա-  
րագ, բայց մինակ էր։ Ան ատեն  
ուղղուեցաւ զէպի այն լեռնաձորը,  
ուր շատ անգամ կերթային Վանականը  
տեսնելու միատեղ։ Լեռնաձորին ամեն  
կողմ աչքերը պտտուեց։ Վերջապէս  
նշմարեց երկու հոգի։

թատերախաղեր եւ յօդուածագրի ճաշակին համեմատ Երկրայացուներ տալու առիթ պիտի ունենայ: Այս հարցումին պատասխանը կախում ունի Հրանդ Ժիրայրի քաջալերիչ ջանքերէն: ... առ այժմ «Վէսէլլօ» խումբն ալ իրմէ պիտի սպասէ (.)...

Յառաջիկային «Վէսէլլօ» խմբին առ թատերասէր ժողովուրդն ունեցած պարտականութիւնն ալ անաչառ կերպով պիտի չնշտենք: Այստեղութիւնն է որ միշտ կը վարձատրուի:

ՏԻԳՐԱՆ ԳԱԼԵՄՅԱՆ

## ԲԱՐԻՁԻ ՆԱՅՈՑ ԿԵԱՆՔԸ

Հաստատագոյն աղբիւրներէ կի. մանա՛ք թէ ամսոյս 29 ին՝ հինգշաբթի երեկոյ Բարիճի «Երկրագործական» սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ երեկոյթ մը ինչպիսիս հայ որբերուն: Երեկոյթը կը գլխաւորէ Կ. Պ. Լափիսի եւ Տընի Գօշէնի հովանաւորութեան տակ. ծրագրիւր խառն է, այսինքն բաղկացած է ֆրանսերէն (գլխաւորաբար) եւ հայերէն նիւթերէ: Մասնակցելու խոստում ընող դերասաններու մէջէն մեզ մատնանիշ կընեն Պ. Պ. Մուռէ Սիւլի, Բօլ Միլնէ, Ռոմօ Տիկին Սրկոն-Վէպէր՝ Լալլէն Լալլէն:

Կը յիշեն նաեւ երիտասարդ հայ արդիւնաւոր մը անունը՝ Պ. Ամիրեան, որուն համար կըսեն թէ այդ երեկոյթին կազմակերպողներէն մինն է:

Մեր անցեալ թղթակցութիւններէն միոյն մէջ Բարիճի հայ ուսանողներուն վրայ խօսելով ցաւ կը յայտնէինք որ թէպէտ Բարիճի մէջ մի քանի իսկական ուսանողներ կան բայց ուսանողութիւն, այսինքն ուսանողական մարմին մը չկայ: Այսօր ուրախութեամբ կ'ս. ւետենք թէ այդ մարմինը կազմուեց է արդէն, շնորհիւ մի քանի

նի ուսանողներու ձերնորոգութեան: Մի ամսուան ընթացքին մէջ մի քանի ժողովներ ունենալէն յետոյ, վերջապէս ներկայ մասին ամսուս 16 ին վերակազմուած է Բարիճի Ուսանողական Միութիւնը: Միութիւնն այժմու գործադիր անդամներն են Պ. Պ. Միսաք Պաղտատրեան՝ ատենապետ, Անու Շահէն՝ քարտուղար, Տան. ձիկեան՝ գանձապետ, Գրիգոր Յընտքիւն, Օրիորդ Ս. Ռոմեան, Պ. Եւստֆիան եւ Պ. Թէրլէմէզեան:

Ուրախալի է տեսնել որ մեր ուսանողներն իրենց մէջ կը հաշուեն եւ դիւանի մէջ կընտրուի իգական սեռին պատկանող անդամ մըն ալ: Մի քանի անգամներ Բարիճի Հայ Ուսանողաց Միութիւնն մէջ գրտնուած են հայ ուսանող հիւներ, բայց իբր դիւանի անդամ՝ որչափ կը յիշեմ՝ կարծեմ այս երկրորդ անգամն է որ այդպիսի բան կը պատահի, եւ արդէն դժբաղդաբար Բարիճի մէջ հայ ուսանող հիւն չենք ունեցիր:

Վերակազմուող Ուսանողական Միութիւնն երկու ամիսն անգամ մը ընդհանուր ժողով պիտի ունենայ:

Միութիւնն նպատակը պիտի լինի հայ ժողովուրդին մտաւերական զարգացումով զբաղիլ: Այս նպատակով՝ ինչպէս կը տեսնուի՝ Բարիճի ուսանողութիւնը՝ թուով 20-25 հոգի՝ բոլորովին կոնկրետ ուի եւ կը հեռանայ վերջի տեղի ունեցող Ուսանողական գօնկրէսի ծրագրէն:

Սեղիս Ս. Դուրի-Բեկ

## ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այսօր 12 ին էջմիածնի մէջ Եւրոպական ձեռնագրուած են Ամա.

— Փախած է... փախած է այդ չարագործը, պոռաք Եւրոպ-Պէկ իրեն ընկերացող Բուրտերուն: Շուտով գեղին տէրտէջը բռնեցէք... մի կենաք: Անպատճառ անիկա գիտէ ուր ըլլալը:

Բուրտերը մէկ ակնթարթի մէջ անոր հրամանը կատարեցին: Քիչ յետոյ ծերացած, անճրկած ու ութունն անցած տարիքով քահանայ մը Շարաֆ-Պէկին առաջը բերուեցաւ: Բայց փուռ տեղ մայն տեսակ ճնշումներու տակ առնուեցաւ, քահանան ամենեւին տեղեկութիւն մը չունենալը հաստատեց ու երդումներ ըրաւ:

— Ա՛յն, վատի՛ր... անպատճառ գեղին մէջ պահած էք իմ թշնամիներս, բացառապէս Շարաֆ-Պէկ: Ի՛նչու կը ստէք: Միթէ՞ ատանկով ձեռքէս ազատիլ կուզէք: Ամենեւին: Դիտեցէ՛ք եւ զէ՛ք որ ես Շարաֆ-Պէկն եմ, իմ անունէս բոլոր թիմարը կը դողայ: Նետեալ ամբողջ գեղերն ի՞նչ կայրեմ, կրակներու մէջ մոխիր կը դարձունեմ, եթէ երեւան չհանէք զանոնք:

Այս խօսքերը կընէր Բահանային ու բոլոր Գեղացիներու երեսին, որոնք սարսափի մը մէջ կ'իյնային եւ ինչ ըսելին չէին գիտեր:

«Ի՞նչ, առաջնորդ Տ. Արիստակէս Ծ. Վրդ. Վանքեան, եւ վանայ Տեղապահ Տ. Սահակ Ծ. Վրդ. Բագրեւանդեան: Վեհ. Կաթողիկոսը շատ սիրալիր ընդունելութիւն ըրած եւ վեհարանին մէջ հիւրասիրած է Ամասիոյ առաջնորդը:

— Էջմիածնի մէջ Աստուածաշունչի տպագրութիւնն սկսած եւ պզտիկ մաս մը տպուած էր. բայց վերջին քննադատութեանց հետեւեալ, թարգմանութեան եւ հին ձեռագրիներու բազմաթիւութեանց մէջ աւելի խնամք տանելու համար, տպուած առաջին պրակները մէկ կողմ ձգելով, նորէն ծայրէն սկսած են:

— Սանասարեան վարժարանը խարբերդ փոխադրելու խնդիրը բուռն կերպով կը յուշուի այս միջոցիս: Կարնիցիք ամեն ջանք ի գործ կը դնեն Սանասարեան հաստատութիւնը կարիքէն չը հեռացնելու համար: Իսկ խարբերդի, Սեբաստիոյ, Մալաթիոյ, Բալուի եւ Ալիւայ Գաւառական խառն ժողովներն զատ զատ պաշտօնագրեր կը կազմեն Պատրիարքարան, որոնք Սանասարեան վարժարանի խարբերդ փոխադրուելուն առաւելութիւնները թուելով, թախան ծագին կը խնդրեն որ խնամակալութեան որոշումը գործադրուի, եւ վարժարանը փոխադրուի խարբերդ: Այս քաղաքը յիշեալ վիճակի հիւն մօտ ըլլալով, ասոնք բարոյապէս պիտի օգտուին:

— Ֆիլիպէէն Պատրիարքարանի գրուեր է թէ տեղւոյն ազգային գործերուն անկերպարան վիճակի մը մատնուած ըլլալուն հետեւեալ քեզիցս փակուել է: Թող խորհուրդը խնդրած է Պատրիարքարանէն որ նորընտիր Ալեքս. Հովիւր ժամ առաջ ճամբայ հանուի, իւր այդ պաշտօնին կոչուող Տ. Վահան վարդապետ դեռ կը տնտնայ:

Օրը մթնեցաւ: Շարաֆ-Պէկ տեսաւ որ անօգուտ էին ըսածները, մարդոց հրաման տուաւ որ մեկնէին:

Ինքն ալ կէս գիշերուան մօտ ճամբայ ինկաւ ու գէպի իր գիւղը գնաց: Երկինքը չափազանց ամպոտ էր: Երբեմն փայլակ մը, հեռաւոր հորիզոններու ետեւէն դուրս ժայթքելով, կը լուսաւորէր ա՛յն լեռնադաշտը ուսկից կանցնէր Շարաֆ-Պէկ:

Կէս գիշերն անցած էր... Շարաֆ-Պէկ յանկարծ ոտնաձայն մը առաւ: Կեցաւ ու ականջ դրաւ: Ոտնաձայնը մօտեցաւ:

— Ո՛վ էք, գոչեց Շարաֆ-Պէկ՝ սիրտը դող ելած ձայնով մը:

— Կեցէ՛ք... երբ երես նայիք, պիտի ճանչէք, պատասխանեց ձայն մը՝ անվրդով ու հրամայական չիշտով մը:

Շարաֆ-Պէկ զոգաց: Ու չ'ընալով համբերել, գոչեց.

— Բարեկամ էք, եթէ ո՛չ թշնամի:

— Թշնամի՞ք եմ, չեղտեց մէկը մութին մէջէն ու անոր թեւը բռնեց ու ժգին կերպով մը:

Ու այնքան արագօրէն կաշկանդեց անոր ձեռքն իր ձեռքերուն մէջ, որ

իր հաւանութիւնը յայտնելու պարզապէս նազ կընէ: Նազով եւ կող վարդապետէ մը ի՛նչ կրնանք սպասել: Դի՛չդեռ անդին Գեղ. Տէրունեան Եպիսկոպոս ինք փափաք կը յայտնէ որ Պուլկարիոյ Ալեքս. Հովիւ կոչուի: Եւ հաւանական է որ ինքզինք համակրելի ընծայելով յաջողի Առաջնորդ ալ ընտրուիլ Պուլկարիոյ թեմին: Արդէն մենք բարձրատեսի՛ն եկեղեցականի մը, պաշտօնապէս կառավարութեան ճանչցուած Եպիսկոպոս առաջնորդի մը պէտք ունինք: Ի՛նչ հարկ կայ կրկին վարդապետ մը զրկել եւ յետոյ կատարուելիք առաջնորդական ընտրութեան հետեւեալ քաղաքը մը բերել եւ կրկին ու կրկին ծայրերու ենթարկուիլ: Բայց երբ չտեղի ընտրուի եւ փորձառու Եպիսկոպոս մը զրկուի Ալեքս. Հովիւի տիտղոսով, զինք մօտէն ճանչնալու առիթը մեզ տրուած կըլլայ: որով բոլորովին անձանթ մանուններու վրայ առաջնորդական ընտրութիւն կատարելու տգեղ հաշիւին չենք ենթարկուիր:

— Աղեքսանդրիոյ ազգային վարժարանին ամսական 85 ոսկի ծախսուելուն հակառակ արդիւնք չը տեսնուելով, որոշուեց է նոր կադադրութեանց ձեռնարկել:

— Վեհ. Հայրապետը յանձնարարել է Պատրիարքին որ վախճանեալ եպիսկոպոսներու բոլոր լանջախաչերը եւ պնակէները վերադարձուին Ս. Էջմիածին:

— Շապին-Գարահիսարի առաջնորդը իր թեմին պանդուխտ ազգայիններու մանրամասն վիճակացոյցը պատրաստելով, ցոյց տուած է Պատրիարքարանի թէ 102 կի. ներ իրենց պանդուխտ ամուսիններու օգնութեանց զրկուած են 15-20 տարիներէ ի վեր, եւ այս պարագան պատճառ եղած է այդ լքուած կիներու անհաճոյ կեանքին: Առաջնորդը վերջական տնօրինութիւն մը խնդրած է ասոնց նկատմամբ:

Շարաֆ-Պէկ ժամանակ չունեցաւ զէնքը պարպելու:

— Թշնամի՞ք էք... մրմնջեց Բուրտը:

— Այո՛, այն թշնամիդ եմ զոր կը փնտէք: Այն թշնամիդ եմ որ հօրեղբօրդ արիւնը ծծեց... կը հասկնա՞ք:

— Դու՛ք:

— Այո՛, ե՛ս:

— Վա՛տ... բացառապէս Շարաֆ-Պէկ ու ձեռքը վեց-հարուածին տանելու յաջողեցաւ: Բայց չկրցաւ պարպել, որովհետեւ զինքը կաշկանդող մարդը դաշտին մը դարկաւ անոր սրտին մէջ եւ գետին տապալեց:

— Շո՛ւն... Լալեզարը կը փրկուէր, չէ՞, մրմնջեց մարդը կատաղի ձայնով մը: Կիմակ ըրէք ընելիքնիդ:

Շարաֆ-Պէկ արեան ճապարդէնքը մէջ ինկաւ: Իսկ մարդը՝ որ մեր սիրելի Վանականն էր, արագ արագ պատուելի Մարտիկին ու Լալեզարին գտնուած տեղը գնաց:

(Շարունակելի)

## ԻՆՉ ԸՐԱՌ ԵՄԵԱՑ ՊԵՂ...

Արգարեա, կէս ժամ վերջը, հարիւրէն աւելի Գորտեր Շարաֆ-Պէկի առաջնորդութեամբ, պատուելի Մարտիկին տունը պաշարումի տակ առին: Շարաֆ-Պէկ թուրը մերկացուցած՝ ցանկապատէն ներս նետուեցաւ եւ պարտէզին դուռը ջախջախեց: Կատաղութեամբ մէկ սենեակէն միւսը վազեց, տակն ու վրայ ըրաւ... սակայն մէկը չգտաւ:

## ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

### ԹԻԻՐՔԻԱ

Սթանպոլտան վե Բարիզ թիւրք սեփարեթինտէն Էվրոքա կազմեալ լարենա թէքդիպնամէլէր հօլլանդա-լուպ, Էնէմէն ինթիւլալընը էօրթ մէք իսթէյօրլար. կէօնա Սանաա շէհրի տարալարտան զապթ օլըն. մամըշ, հիւքիւմէթ վե վալի գաշ-մամըշ, արապ ասքէրլէր օրտու-տան ալըրլամըշլար. պու հապա-տիսլէր էսասըզ ըմըշ, Հալպուքի թիւրք հիւքիւմէթին տտէթի գա-տիմէսի հէր քէսին պիւնլէրճէ թէճ. րիւպէլէրլէր անլամըշ օլտըղը ի զրէ, անըն ինքեար ու թէքդիպի իթի-րաֆ ու թատիգ մանասընտա թէ-լազզը օլընմար տըր:

Հիւքիւմէթին բարմաղը իլէ Սթանպոլտան վերիլէն պիւր թէլէ-կրաֆ տաշա ուսթալըզը տալ-րանմագ վե քիւլլիյէթլի ասքէր նազընտա պիւր սէպէպ կէօսթէ-րուպտէ էֆրեարը ումուլի թէս-քին իտէպիլմէք մագսէտի իլէ, ի քի արապ զապիլէրին եէքտիկէ-րինէ գարշը ճէնկլէշմէքտէ օլտըզ-լարընը պիւրթիւրմիշ տիւր կէօնա կէօնտէրիլէն ասքէրլէր տախի մէզ-քիւր գապիլէրլէր պարըշտըրմագ իշիւն կիտէր իմիշլէր:

—Սթանպոլտան վերիլէն պիւր թէլէկրաֆա նազարէն, եուուր-ճագ իլլէթինտէն սօն հաֆթա զարֆընտա Ալէքսանտրիտա 9 քիշի էօլմիւշ:

### ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Վիւքէլա րէյիսի վե խարիճիյէ նազըրը Մ. Տանէվ Էվլէլէի կիւն Սօպրանիտէ՝ հիւքիւմէթին թաա-գիպ իտէնէկի բօլիթիգատան պաշս իտուպ, շու մաալտա սէօլլէմիշ տիւր:

«Պուկարիա քիւշիւք պիւր հիւ-քիւմէթ օլտըղը հալտէ հէր տալիմ ճիվար տէվլէթլէրլէ սուրէթի տօս-թանէտէ կէշինմէլի տիւր: Բոււմա-նիա իլէ միւնասէպէթի տօսթանէ-միզի թազվիյէ իտէնէկիզ. պիւզիմ պաշնէպանլարա գարշը Բոււմա-նիատա չըգան միւշքիւլալթ՝ բա-սաքօրթլարընտա սանաաթլարընը տախի պէյան իթմէմիզլէ հալլ օ-լընաճագ վե օնլար սէրպէսթ կի-տուպ կէլէպիլէնէքլէր տիւր:

«Սիւրպիա իլէ մուհապէթի տօս-թանէմիզի օլ տէրէնէ իլէրի կէօ-թիւրմէլիյիզ ըի՝ զալըր պուրտան սօնրա Սիւրպիանըն պիւզտէն շիւ-հէսի գալմասըն:

«Թիւրքիա իլէ պիւր էյի գօն. շուտան տաշա զիյատէ մուհապէթի տալրանմալըլը՝ պիւզտէն Էվլէլէ կէ-լէն հիւքիւմէթլէրկիպի, վե մէյտան վէրմէմէլիյիզ ըի «Պուկարիա իսթիլալըն չէթէլէր օճաղը տըր» տէսիլէր Սինօրլարըմըզտան չէթէ-լէրին կիտուպ կէլմէսինէ միւսատէ իթմէյէնէկիզ: Պուկարիատա Մա.

կիթոնիալը մուհաճիլլէր տօլմուշ տըր: օնլարըն սիւքիւնէթլի տուր-մասընա վե գարրըշրգիլա սէպէ-պիլէթ վէրմէմէլէրինէ տրգգաթ իտէնէկիզ:

«Էվլէթ Մալիթոնիա տախի-լիւտէ ասալիյ հիւքիւմ իթմէսինտէ պիւզիմ պէօլիւք էնթէրէսիմիզ վար տըր: Պիւզիմ սիւքիւնէթլի վե նի. զալըր տալրանմալըլա րէայէթէն՝ թիւրք տէվլէթի տախի մէզքիւր էյալէթտէ իսլաշաթ վե րէֆօրմա-լար իճրասընա էլպէթ պաշլալա. ճագ տըր. օ վագըթ Մալիթոնի նիա էհալիսի ում ու ասալիշտէ պուլընուպ, Պուկարիա գաշ-մալա մէճպուր օլմալտագ տըր:

«Էվրօքա տախի պիւզիմ պու-նիզալը վե սաքին հալիմիզի կէօ. րուպ, հիւսնի թէվէտնուշը ար-թաճագ, վե էմնիյէթի օլաճագ Պուկարիա սէրմայէ (սգճէ) տէօքմէյէ: Պիւզ իսէ Էվրօքանըն պու էմնիյէթ ու սէրմայէլէրի սա-յէսինտէ, րէպէրլիկիմիզէ գուվ-վէթ վէրէրէք մէտուտ վե միւթէ-րագզը օլաճաղըլ»:

Մ. Տանէվին իշպու էֆրեարը պիւր գաշ հաֆթա Էվլէլէ Բոււմ վե Ալաւորանըն նիւմ րէսմի կազէթա-լարընտա նէշր օլընա նէքեարլա-րըն թըպզըսը տըր: Եանի մէզ-քիւր իքի տէվլէթին Պալգան մէ-մալիքինտէ թաազիպ իթմէք իշիւն գարալաշտըրտըզլարը բօլիթի գանըն ալըն տըր:

Բէթէրպուրկտան պէօլլէ թա-լիմաթ վէրիւլիշ. զալըր նէ՝ եա-բապիլիւր Մ. Տանէվ: (.)

### ԲՈՒՍԻԱ

Բուսիանըն խարքօվ վե Բիւլթա-վա վիլայէթլէրի տախիլինտէ կէ-չէնլէրտէ քէօլլիւլէրին իթիլալը էսնասընտա թաիւրիպ օլընա նիֆ-լիքլէրին զալալարընը թազմին իշիւն Չար պա իրատէ 800,000 րուպլի վէրիլմէսինէ էմր իթմիշ, իշպու մէպուզ մէզքիւր վիլայէթ-լէրտէքի քէօլլիւլէրին վէրկիլէրի իւզէրինէ զամ օլընաճագ ըմըշ:

—Բուսիատա հիւքիւմէթին ի-տալէի հօգրէսինէ գարշը թէշ-քիլ օլընա կիզի գօմիթէլէրէ մու-գապէլէ իթմէք իշիւն, հիւքիւմէթ բարմաղը իլէ տիկէր պիւր շիւքէթ թէշէքքիւլ իթմէքտէ տիւր: իշպու եէնի շիւքէթին մագսէտի րուս հիւքիւմէթինին թաազիպ իթմիկէ տախիլի բօլիթիգանըն ալըն տըր. եանի Չարա իքիւնէի ալլա հիպի թաբընմագ, րուս քիլիսէսինին էն պաթթալ վե էն պօշ տաթէլէ-րինէ վե ֆանաթիլիկինէ իթաաթ իթմէք, վե նիշայէթ պու մէպ-տէրլէրէ գարշը հարէքէթտէ պու-լընա սօնիալիսթ, սնտըշիսթ եա-խօտ նիշիսթ վե սէրպէստիյէթ թաաֆտալարընը, պուլարըն գուլլանտըլը սիւսալարլէ, թաա-գիպ վե թէլէտիպ իթմէք: Պու-նէնի շիւքէթին մէքքէլի շիմտի-լիք Բարիստէ պուլընաճագ տըր:

վե Էվրօքա կազէթալարը վե րէ-սալէլէր իլէ Բուսիանըն իտալէի հազրէի իսթիպտաթիլսինի վե սալիւր հօլսըլլըլարըն էօրթպաա իտէրէք, րուս մէվալիթիինէ ճէն-նէթ, մէմուրլարըն մէլալըք վե Չարա տախի քիւշիւք ալլա կէօս թէլէրմէլէ չարշաճագ տըրլար:

—Վիլնա վալիսի Ժէնէրալ Վալ-կիճէ եարըսընտա պիւր օլուս մա-հէլինտէն չըգար իքէն, պիւր քի-մէսնէ թաաֆընտան թուլուլա-րագ իքի րէվօլվէր տարպէսի ի-լէ եէրէ սէրիւպ վեֆաթ իթմիշ տիւր: Գաթիլ էլէ կէշմէմիշ իսէտէ իսթիլալ գօմիթէսի էֆրատընտան օլտըղը գանն օլընըյօր:

—Սարաթտա տախի մալիս 5 տէ իսթիլալ զաշուր իթմիշ, Բօ-լիսլէրին 70 քիշի տէրտէաթ իթմէ-սի իւզէրինէ իսթիլալ տաշա շիտ-տէթլէնմիշ, վե ասքէրլէրին մուսվէ-նէթի իլէ մահպուլար տիկէր զըն-տանլարա նագլ օլընմըշ:

### ՊՕԷՐԼԷՐ

Պու կիւնլէրտէ Լօնտա կազէ-թալարը մուհաճիլլէրին նէթիճէ-բէզիւր օլաճաղընը վե սուլհ մուս-հէտէսինին գրալ էտուարտին թէ-վէլլիտի կիւնիւ րէսմէն իլան օ-լընաճագընը եազմագտա տըրլար: Պաղը ինկիլիզ իսքէլէրինտէն Ճէնուպի Աֆրիգա իշիւն հօլա չըգաճագ օլան ասքէրլէրին թէլէ-խիւր օլընմալարը տախի պիւրթիւ-լիյօր: Ֆաթաթ Տէյլի Նիւստէն նազլէն եազտըլըմըզ սուլհ շարթ-լարընը սըհէթի էլան շիւսէ թաշթընտա տըր: զիւրա շիմտիէ գատար մուսալէհա շէրաթի սըրր թուլուլագտա տըր: պուլուս տէ սէպէպի, սօն տէֆա Բէթթօրիալ կէլմիշ օլան ալթը Պօէր մուրա-խաալարըն ինկիլիզլէր իլէ միւզէք-րէտէն սօնրա թէքրար վէրէնէնի-կինկէ կիթմէլէրի տիւր: օրտաա տիկէր Պօէր մէպուլար իլէ պիւ-իսթիլարէ գաթի ճէվապ վէրէ-ճէքլէր տիւր: Բազար էրթէսի կիւ-նիւ միւզէքէրէնին րէսմէն իլան օլընաճագընը Մ. Պալֆուր բար-լըմանա պիւրթիւրմիշ տիւր:

### ԻԹԱԼԻԱ

Իթալիա բարլըմանընտա Մ. Մարինի հիւքիւմէթին խարիճի բօլիթիգատընը գրիթիգալա ա-լուպ աէտի «Իթթիֆագը միւսէլ-լէսէ քէնտի էնէմիլլէթիին զալպ իթմիշ տիւր: էկէր պիւր քիմէյէ ֆաիտէսի տախի օլապիլսէ, իթա-լիալա հիշ պիւր ֆաիտէսի եօգ տըր»: Գէշա սիւալ իթմիք ըի «Իթ-թիֆագը միւսէլլէսինին եէնիլէն-մէսի պիւզիմ Ֆրանսա իլէ օլան միւնասէպաթը հասնէմիզէ թօ-գանմագ ըր»:

Խարիճիէ նազըրը Մ. Բրի-նէթի իքի կիւն սօնրա իթա-լիանըն խարիճի բօլիթիգատընտան պաշս իտէրէք, իթթիֆագը միւ-

սէլլէսինին եէնիլէնմէսի իւզէրինէ Գօնթ Կօլուխովսքիին պէյանա-թընը թաատիգ իթմի, վե իթթի-ֆագտա Ֆրանսանըն մէնաֆիսինէ գարշը հիշ պիւր շարթ ու պաշս օլմատըրըն սէօլլէտի: Թաա-պուզտան պաշս իտէրէք, տէտի «Թաապալուզըն շարգ ճիլէթի ի-չիւն Ֆրանսանին պիւզէ վէրմիշ օլ-տըղը թէմիլաթը ինկիլիթէրա տա-խի մէզքիւր էյալէթին զարպ ճի-հէթի սինօրլարը իշիւն պիւզէ վէր-միշ տիւր»:

Շու հալտէ իթալիա Թաա-պուզտա էֆրեարըն իճրա իթ-մէք իշիւն ինկիլիթէրանըն վե Ֆրանսանըն իճագէթիին ալմըշ օլըյօր:

Մ. Բրիւնէթի Ապանիատան պաշս իտէրէք, Ալաւորա վե ի-թալիա միւթթէֆիգէն քէնտի մէն-ֆաթթլարըն Ապանիատա սթա-թիւ քօյը սազլամագտա կէօր-տիւքլէրիին սէօլլէտի:

Վե իթթիֆագը միւսէլլէսէ սա-լէսինտէ Պալգան էյալէթլէրինտէ իթալիանըն մէնաֆաթլարըն գարշը պիւր թէպէտիւլաթ վու-զու պուլմալաճաղընա էմին օլա-լիւպէ իթմի:

### ԻՐԱՆԻՈՒՆՔԻ ՊԱՏՄԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

- Տ. Ս. Ս., Հանուս.—Ստացանք ձեր ներկայ տարւոյ բաժանորդագրութեան Ա. վեցամեանը:
- Տ. Ա. Հ. Սեֆ.—Ասլաք գիւղ.—Ստացանք 18 ֆրանքը, որով հաշիւ-նիդ գոցուած է:
- Տ. Պ. Սուֆ.—Անկոյը.—Ստացանք 6 ֆրանքը:
- Տ. Մուսաուր Պըշքընը, Բօքօլօ.—Ձեր նոր հասցէն իմացուցէք:

### ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ

ՀԱՅԻ ԲԱՆԱԲՈՒ

Այս գիշեր առաջին անգամ բլալով Պուլէն նոր եկած դերասաններու եւ դերասանուհի մասնակցութեամբ պիտի ներկայացուի ԲՈՒԻ ՊԼԱՍ բանաստիւմ 6 արար:

ԳՆՁՈՒՀԻՆ գօմէտի 3 արար:  
Վաղը, Կիրակի գիշեր, պիտի ներ-կայացուի ՕՐԷՍԻ Կամ ԵՐԱՋԻ ՄԸ ՍԱՐՍԱՓԸ բանաստիւմ 6 արար:  
ՁՈՅԻ ՄԸ ՀԱՐՍԵՐ գօմէտի 3 արար:  
Երգեր եւ պարեր:  
Վառիթի խումբ



### ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Եթէ կուզէք հագնիլ կօ-շիկներ որոնք իրենց վրայ միացուեն ձեր եւ գիմաց-կունութեան կատարելու-թիւն եւ մանաւանդ գինի չափաւորութիւն, առանց վարանելու դիւքէք Ս. Մօրասանճեանի, Մու-սալա, Տօքթ. Պասանօվիլի տանը գիմաց:

Охвороникъ Н. Драгулевъ

Печ на Хр. Н. Войниковъ—Варна